

Uchwała Nr XXXI/221/2017
Rady Gminy Kołaczkowo
z dnia 3 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kołaczkowo na lata 2017-2022.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), art. 6 ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Gminy Kołaczkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołaczkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Gmbowska D
Danuta Grabowska

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXI/221/2017
Rady Gminy Kołaczkowo
z dnia 3 listopada 2017 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie
w Gminie Kołaczkowo
na lata 2017-2022**

Spis treści

WSTĘP	3
I. PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
II. PRAWO WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE	7
III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KOŁACZKOWO	9
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	10
V. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	10
VI. CELE SZCZEGÓŁOWE	11
VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	11
VIII. ZASOBY GMINY KOŁACZKOWO	12
IX. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU	12
X. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU	12
XI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU	12
XII. MONITOROWANIE PROGRAMU	13
XIII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	13
XIV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I TERMIN REALIZACJI PROGRAMU	13

WSTĘP

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań gminy i powiatu na zasadach określonych m. in. w przepisach ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487) Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390).

Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kołaczkowo na lata 2008-2017, w której wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji jest jednym z podstawowych założeń i wpisuje się w Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Celem strategicznym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kołaczkowo jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kołaczkowo. Cel ten będzie realizowany poprzez cele operacyjne: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy

w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- 1) w zakresie profilaktyka i edukacji społecznej obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) w zakresie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych);
- 3) w zakresie oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc;
- 4) w ramach podnoszenia kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program wskazuje założenia i adresatów działań, wymienia wskaźniki ewaluacji, realizatorów, przewidywane efekty i źródła finansowania. Zawiera również podstawy teoretyczne zjawiska przemocy w rodzinie, przepisy prawne i uzyskane informacje o rozmiarach przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kołaczkowo.

I. PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Do najbardziej rozpowszechnionych definicji zalicza się tę przyjętą przez Radę Europy w 1986 roku, według której „przemoc domowa” to „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniechania, które zagrażają życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzą rozwojowi jego (jej) osobowości”.¹

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 r., poz. 1390) w art. 2 pkt 2 stanowi, że przemoc w rodzinie należy rozumieć, jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób pozostających w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.²

Wszystkie definicje podkreślają takie elementy przemocy w rodzinie, jak:

- przewaga sił ze strony agresora,
- wyrządzenie komuś krzywdy, narzucenie mu władzy, dokonanie bezprawnych czynów, godzenie w czyjąś osobistą wolność, naruszenie praw i dóbr osobistych,
- wywołanie cierpienia i szkody,
- działanie skierowane przeciwko jakiemuś członkowi rodziny,
- wykraczanie poza społeczne normy, zasady relacji międzyludzkich.

---

1. K. Browne, M. Herbert, Zapobieganie przemocy w rodzinie. Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 1999, s. 21.

2. Ustawa z dnia 29 listopada 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493. Zob. Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 2005.

2. RODZAJE PRZEMOCY W RODZINIE

W pojęciu „przemoc domowa” mieszczą się takie sytuacje jak: „przemoc pomiędzy małżonkami, przemoc dorosłych wobec własnych dzieci i wobec pozostających pod ich opieką krewnych w podeszłym wieku, a także przemoc dzieci wobec rodziców”.³ „Podręcznik dla osób doznających przemocy w rodzinie” wyróżnia rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna to naruszenie nietykalności fizycznej, polega na intencjonalnym, czyli świadomym i celowym zachowaniu powodującym uszkodzenie ciała lub prowadzącym do takiego ryzyka. Do zachowań takich zalicza się: popychanie, szarpanie, obezwładnianie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz – tzw. „policzek”, przypalanie papierosem, duszenie, topienie, krępowanie ruchów, nie udzielenie niezbędnej pomocy itp.

Przemoc psychiczna to naruszenie godności osobistej, zawiera przymus i groźby. Do zachowań takich zalicza się: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, wyznania, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp. Do skutków tej formy przemocy należy zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia. Przemoc ta może występować sama, bez przemocy fizycznej, ale zawsze jej towarzyszy; może też występować na wielu płaszczyznach.⁴

---

3. K. Browne, M. Herbert, dz. cyt., s. 17.)

4. J. Mellibruda, Przeciwdziałanie przemocy domowej. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne 2009, s. 21.

Przemoc seksualna to naruszenie intymności, polegające na „zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić”.⁵ Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszaniu pożycia, obmacywaniu, gwałcie, zmuszaniu do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczeniu się z życzeniami partnerki/partnera, komentowaniu szczegółów anatomicznych, ocenianiu sprawności seksualnej i wyglądu, zmuszaniu do seksu z osobami trzecimi, sadyzmie w pożyciu, wyśmiewaniu wyglądu, ciała i krytyce zachowań seksualnych, itp. Skutkami przemocy seksualnej są obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się (lęk, strach, unikanie seksu), uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.

Przemoc ekonomiczna to z kolei naruszenie własności, co wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do zachowań takich zalicza się: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp. Do skutków przemocy ekonomicznej można zaliczyć całkowitą zależność finansową od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia itp.

Przemoc przez zaniedbanie to naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Oznacza nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.⁶

---

5. 4 Wyprawa PoMoc. Poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie, Warszawa: Stowarzyszenie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” 2008, s. 14, 16.

6 Tamże.

II. PRAWO WOBEC PRZEMOCY W RODZINIE

1. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE WYBRANYCH DOKUMENTÓW MIĘDZYNARODOWYCH

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat jest przedmiotem międzynarodowego zainteresowania. Dokumenty ujmują przemoc w kontekście łamania praw człowieka.

Ministerstwo Sprawiedliwości wskazuje na akty prawne oraz inne dokumenty międzynarodowe poruszające kwestie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Dokumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych to m.in.:

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz. U. z dnia 2 kwietnia 1982 r.);
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r. Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego;
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 r.

Wśród Dokumentów Rady Europy przytoczyć można takie jak:

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002) 5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 r.;
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów R (90) 2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z dnia 15 stycznia 1990 r.;
- Rekomendacja Komitetu Ministrów R (85) 4 w sprawie przemocy w rodzinie z dnia 26 marca 1985 r.;

Wśród Dokumentów Unii Europejskiej przytoczyć można takie jak:

- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, s. 2),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1),
- Program sztokholmski przyjęty w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

2. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W ŚWIETLE PRAWA POLSKIEGO

Najważniejszym aktem prawnym w polskim ustawodawstwie jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn zm.), która gwarantuje osobom, w tym dzieciom, ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy. Art. 40 Konstytucji stanowi, że „nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Następny - „każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym” (art. 47). „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych” (art. 71, pkt 1). „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka. Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika obowiążane do wysłuchania Praw Dziecka” (art. 72).

W polskim prawodawstwie do podstawowych uregulowań prawnych podejmujących problem przemocy w rodzinie należą:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. 2015 poz. 1390).
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2016 r., poz. 487)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.)

Znaczącym elementem w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie *Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (Dz.U. Nr 209, poz. 1245), które weszło w życie 18 października 2011 r. „Niebieska Karta” określa metody i formy wykonywania zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Jej głównym celem jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odnosi się również do przepisów prawnych poruszających kwestie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, takich jak:

- ustawy z dnia 9 marca 2017 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682);
- ustawy z dnia 7 października 2016 r. o *Policji* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1782);
- ustawy z dnia 31 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943);
- ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697);
- ustawy z dnia 16 września 2016 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749);
- ustawy z dnia 10 marca 2017 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 665);
- ustawy z dnia 17 marca 2016 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446);
- ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2016r. poz. 486)
- ustawy z dnia 19 maja 2016 r. o *samorządzie powiatowym* (Dz.U. z 2016 r. poz. 814);

- ustawy z dnia 20 marca 2015 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz.U. z 2015 r. poz. 525);
- ustawy z dnia 8 września 2016 r. *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1610);
- ustawy z dnia 14 października 2016 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1817);
- ustawa z dnia 5 kwietnia 2017 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz.U. z 2017r. poz. 783);
- ustawę z dnia 5 kwietnia 2017 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2017 r. poz. 882).

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Kołaczkowo na lata 2017-2022 jest spójny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ustanowionym 29 kwietnia 2014 roku
- Uchwałą Rady Ministrów Nr 76/2014, na mocy przepisów ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KOŁACZKOWO.

W skład Gminy Kołaczkowo wchodzi 17 sołectw. Gmina zajmuje powierzchnię 115,9 km², a liczba ludności na dzień 31.12.2016 roku wyniosła 6060 mieszkańców.

Przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Problemem dominującym jest alkoholizm. Często przemoc wiąże się także z niskimi dochodami i niską świadomością społeczną.

O przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich lat mówi się częściej, choć nadal jest to temat wstydlivy dla rodzin, często zatajany do momentu zaistnienia sytuacji, w których konieczna jest interwencja Policji.

Na terenie Gminy pomoc w przeciwdziałaniu przemocy udzielają: Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji w Kołaczkanie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej.

Charakterystyka przemocy w rodzinie na podstawie analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Kołaczkanie:

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadkach uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wszczyna się procedurę Niebieskiej Karty. Procedura obejmuje wszystkie czynności podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w celu poprawy sytuacji osoby bądź osób doznających przemocy oraz działania edukacyjne, korekcyjne ze sprawcą przemocy.

Tabela przedstawia liczbę Niebieskich Kart założonych w latach 2012-2016

rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Liczba osób w rodzinach
2012	1	1	4
2013	4	4	14
2014	11	7	20
2015	9	11	48
2016	6	7	31

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie danych zawartych w wywiadach środowiskowych stwierdził występowanie przemocy przede wszystkim w rodzinach gdzie osoba nadużywa alkoholu. W tych przypadkach bardzo często świadkami lub bezpośrednio doznającymi przemocy są małoletnie dzieci. Zdarza się, że zjawisko to jest zatajane bądź bagatelizowane przez osoby doznające przemocy. Rodziny dotknięte przemocą bardzo niechętnie się do tego przyznają, spowodowane jest to różnymi czynnikami, takimi jak strach, wstyd. Dlatego bardzo trudno jednoznacznie określić skalę występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kołaczkowo.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Kołaczkowo na lata 2017-2022 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, skorelowane z lokalnymi potrzebami, dotychczasowymi działaniami i dotyczą następujących obszarów:

- profilaktyka i edukacja społeczna w obszarze kierowanym do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w obszarze kierowanym do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych lub osób niesamodzielnych)
- oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie w obszarze kierowanym do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniami na osoby stosujące przemoc;
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w obszarze kierowanym do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

Adresaci programu są określone zgodnie ze wskazaniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest do:
  - ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
  - osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - świadków przemocy w rodzinie,
  - służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2. Podmioty realizujące program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kołaczkowo
  - Zespół Interdyscyplinarny
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
  - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - Policja
  - Szkoły
  - Zakłady Opieki Zdrowotnej
  - Kuratorzy sądowi
  - Organizacje Pozarządowe
  - inne podmioty realizujące cele i zadania zawarte w programie

VI. Cel główny programu.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych przemocą oraz edukacja społeczności lokalnej .

VII. Cele szczegółowe.

Program zakłada realizację następujących celów szczegółowych:

1. Koordynacja działań wszystkich podmiotów:

- podpisanie porozumień o współpracy

Celem jest wspólne działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wykorzystując możliwości zawodowe poszczególnych partnerów oraz zintegrowane działanie wszystkich partnerów.

- działanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Celem pracy Zespołu Interdyscyplinarnego będzie zintegrowane, szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb. Zadaniem zespołu będzie kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętych zjawiskiem przemocy.

- poradnictwo

Celem zadania będzie wsparcie psychologiczne i prawne ofiar przemocy, przekazywanie wiedzy, kierowanie osób do instytucji i organizacji realizujących programy w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Edukacja środowiska lokalnego:

- przygotowywanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.

Celem zadania będzie ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy i podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zjawiska przemocy.

- edukacja przedstawicieli różnych grup społecznych w zakresie przemocy w rodzinie.

Celem zadania będzie edukacja dzieci, młodzieży, osób dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.

3. Poprawa jakości systemu pomocy osobom zagrożonym przemocą w rodzinie.

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy i pomocy ofiarom przemocy będą realizowane przez instytucje zajmujące się zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do działania na terenie Gminy Kołaczkowo. Każda z instytucji podejmować będzie działania na rzecz rozwiązywania problemów przemocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami i możliwościami.

Ważna jest budowa sieci wymiany informacji, rozwijanie i umacnianie współpracy różnych instytucji w zakresie rozpoznawania i podejmowania działań mających na celu zatrzymanie zjawiska przemocy.

VIII. Przewidywane efekty realizacji programu.

Przewiduje się osiągnięcie następujących efektów realizacji programu:

- usprawienie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- zwiększenie dostępności do profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy,
- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez edukację,
- promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy.

IX. Zasoby Gminy Kołaczkowo

1.Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin

2.Zasoby instytucjonalne:

- gminne instytucje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie,
- instytucje działające na terenie Gminy Kołaczkowo zajmujące się przemocą w rodzinie
- organizacje pozarządowe.

X. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu.

- 1.Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.
- 2.Dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych.
- 3.Dobra współpraca wszystkich zaangażowanych instytucji.
4. Silne więzi rodzinne.
- 5.Cheć zmiany i wyjścia z kryzysu.

XI. Zagrożenia w realizacji Programu.

- 1.Sterotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
- 2.Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- 3.Problem uzależnienia od alkoholu.
- 4.Brak współpracy rodziny w zakresie wychodzenia z kryzysu.
5. Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.
- 6.Brak motywacji ekonomicznej dla członków ZI

XII. Monitorowanie Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

XIII. Sprawozdawczość.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 30 czerwca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

XIV. Budżet i termin realizacji programu.

- 1.Realizacja programu finansowana będzie ze środków własnych gminy, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.
2. Program realizowany będzie do 31 grudnia 2022 roku.